

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200197
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4620200197.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, dieťa rodičov: matky A. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XXX a otca K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., Y. XXX/XX, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany z 23. júna 2020, č. k. 9P/13/2020-164, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti na maloletého H. E., nar. XX. XX. XXXX m e n í takto:

Otec je povinný platiť výživné na maloletého vo výške 150 eur mesačne od 01. 02. 2020 vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa zročného výživného a v časti trov konania z r u š u je a vec mu v týchto častiach vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej bol maloletý H. E., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „maloletý“) zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec bol zaviazaný povinnosťou platiť na maloletého výživné s účinnosťou od 01. 02. 2020 do 31. 03. 2020 po 150 eur mesačne a s účinnosťou od 01. 04. 2020 naďalej po 120 eur mesačne s tým, že výživné je splatné vždy do 15.-teho dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky. Nedoplatok otca na zročnom výživnom na maloletého za obdobie od 01. 02. 2020 do 30. 06. 2020 vo výške 160 eur bolo otcovi povolené zaplatiť v mesačných splátkach po 10 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V rozhodnutí o trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. V úvode odôvodnenia uviedol, že matka sa svojim návrhom domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému H. a žiadala maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, ďalej žiadala uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 180 eur mesačne s účinnosťou od 01. 02. 2020. Návrh odôvodnila tým, že maloletý sa narodil z mimomanželského vzťahu, s otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti 7 rokov, rozišli sa v decembri 2018, otec sa vrátil ku svojim rodičom a syn zostal žiť s ňou. Ona je v súčasnosti práceneschopná pre problémy s pätou a bude musieť byť riešená operačne. Okrem toho má astmu. V spoločnej domácnosti s ňou a maloletým žije jej už plnoletý syn G. O., ktorý je zamestnaný a prakticky financuje domácnosť. Poberá nemocenské dávky vo výške 330 eur a prídavok na jedno dieťa. Maloletý navštevuje 1. ročník v ZŠ Y., má nepriaznivý zdravotný stav, má migrény a nosí

okuliare. Otec si vyživovaciu povinnosť plnil vo výške 100 eur, čo nie je dostatočná suma. V decembri (2019) zaplatil 150 eur a v januári (2020) 120 eur. Styk nežiadala upraviť, nakoľko sa o tom vedia s otcom mimosúdne dohodnúť. Otec žiadal výživné určiť na sumu 100 eur mesačne, neskôr v konaní súhlasil so sumou 120 eur mesačne.

3. Rozhodnutie právne oprel o ust. 24 ods. 1 a 4, § 28 ods. 1 až 3, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2 a 4, 5, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2018. Obaja rodičia maloletého na pojednávaní žiadali schváliť rodičovskú dohodu, na základe ktorej by bol maloletý H. zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, aby obaja boli oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého, otec akceptoval osobnú starostlivosť matky a túto nespochybňoval on a ani kolízny opatrovník. Preto schválil rodičovskú dohodu a maloletého H. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, nakoľko čiastočná rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je v záujme maloletého dieťaťa. Ďalej uviedol, že medzi rodičmi bola sporná výška vyživovacej povinnosti otca. Matka požadovala určiť výživné na sumu 180 eur mesačne s účinnosťou od 01. 02. 2020, otec súhlasil s výškou výživného 120 eur mesačne. Maloletý má 6 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ, výdavky na neho v súvislosti so školskou dochádzkou predstavujú cca 180 eur ročne mimo stravy a školských pomôcok. Okrem toho má bežné výdavky na obuv, ošatenie, hygienu a lieky podľa potreby. Pre problémy s migrénou navštevuje neurologickú ambulanciu, nosí okuliare a navštevuje očné ambulanciu, s čím sú tiež spojené výdavky. Otec na neho prispieval pravidelne sumou 100 eur mesačne, v mesiaci december 2019 prispel sumou 150 eur a v mesiaci január 2020 sumou 120 eur. Okrem toho prispel na výdavky na školské pomôcky. Matka vykonáva osobnú starostlivosť o maloletého. V spoločnej domácnosti býva s maloletým a jej plnoletým synom, ktorý je zamestnaný a pomáha jej s financovaním domácnosti. Matka je dlhodobo práceneschopná a pre problémy s pätou a absolvovala dňa 09. 06. 2020 operáciu. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie poberala nemocenské dávky vo výške 359,90 - 371,80 eura mesačne a prídavok na dieťa vo výške 24,95 eura. Okrem toho dostávala výživné na maloletého. Na strane otca zistil, že žije v domácnosti so svojou matkou, ktorá pobera starobný dôchodok, popritom má tiež príjem zo zamestnania, no v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola práceneschopná. Otec je SZČO a pracuje ako vodič dodávky v medzinárodnej doprave. V roku 2020 mal príjem v hrubom v mesiaci január 860 eur, v mesiaci február 700 eur a v mesiaci marec 500 eur. Pobera invalidný dôchodok vo výške 138,70 eura. Z dôvodu aktuálnej spoločenskej situácie príjem zo živnosti nemal od 16. 03. 2020 a keďže pracuje v medzinárodnej doprave, nebolo mu známe kedy sa vráti do zamestnania. Otec bol práceneschopný od 17. 03. 2020 do 30. 03. 2020 a opätovne od 02. 04. 2020 pre problémy s ramenom. Dňa 29. 05. 2020 absolvoval operačný zákrok a práceneschopný bol aj naďalej. Aktuálne je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 138,70 eura mesačne a nemocenskej dávky, ktorá mu bola vyplatená za mesiac marec 2020 vo výške 106,70 eura, za mesiac apríl vo výške 236,10 eura a za mesiac máj vo výške 267,40 eura. Vychádzajúc z výdavkov otca počas výkonu podnikateľskej činnosti (príspevok na domácnosť 250 eur mesačne, telefón 50 eur mesačne, strava 150 eur mesačne, pohonné hmoty 80-100 eur mesačne, odvody do Sociálnej poisťovne vo výške 167,89 eura mesačne, do Zdravotnej poisťovne vo výške 16,15 eura mesačne, splátka úveru 67 eur mesačne, poistenie motorového vozidla 82,44 eura ročne), z jeho mesačných príjmov z podnikania (v mesiaci január 860 eur, v mesiaci február 700 eur a v mesiaci marec 500 eur), z invalidného dôchodku vo výške 138,70 eura mesačne a z dávky nemocenského za mesiac marec vo výške 106,70 eura, súd prvej inštancie s prihladnutím na § 62 ods. 5 Zákona o rodine dospel k záveru, že za obdobie od 01. 02. 2020 do 31. 03. 2020 bolo v jeho možnostiach platiť výživné vo výške 150 eur mesačne. Nakoľko v nasledujúcom období z dôvodu pandémie koronavírusu, jeho práceneschopnosti a následnej operácie prišiel o príjem zo živnosti a jeho jediným príjmom bola nemocenská dávka a invalidný dôchodok, s účinnosťou od 01. 04. 2020 naďalej určil výživné na sumu 120 eur mesačne. Pri určovaní aktuálnej výšky výživného vychádzal z tvrdenia otca, ktorý uviedol, že sumu 120 eur je ochotný a schopný platiť aj pri jeho aktuálnom príjme. Zastal názor, že takto určená výška výživného zodpovedá aktuálnym príjmovým a majetkovým pomerom oboch rodičov a odôvodneným výdavkom na maloletého, ktorý sa nachádza v osobnej starostlivosti matky, pričom nadštandardné výdavky na neho preukázané neboli. Keďže v súvislosti so zvýšením výživného vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 01. 02. 2020 do 30. 06. 2020 vo výške 160 eur, ktorá suma nedoplatku predstavuje rozdiel medzi súdom určeným výživným a zaplateným výživným za uvedené obdobie (2x50 eur za mesiace február a marec 2020 a 3x20 eur za mesiace apríl až jún 2020), tento, vzhľadom na majetkové a príjmové pomery otca, povolil zaplatiť v mesačných splátkach

vo výške 10 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

4. Rozhodnutie o trovách konania právne oprel o ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka v časti určenia vyživovacej povinnosti otca (výrok II.) a žiadala v tejto časti napadnutý rozsudok zmeniť a zaviazať otca povinnosťou platiť výživné v sume 180 eur mesačne od 01. 02. 2020. Uviedla, že v decembri 2018 sa s otcom rozišli a dohodli sa, že otec bude prispievať na výživu maloletého sumou 100 eur mesačne, v tom čase bola zamestnaná, zamestnal sa v tom čase aj jej plnoletý syn, ktorý jej finančne pomáhal a pomáha. Po tom, čo sa zmenila jej finančná situácia a sociálny status celej rodiny, podala predmetný návrh. Zvýšené výdavky jej vznikli v súvislosti s nástupom maloletého na základnú školu, ako i s problematickým zdravotným stavom maloletého a z dôvodu zdravotného problému jej samej. Od 23. 07. 2019 do 30. 06. 2020 bola práceneschopná, aktuálne je evidovaná na úrade práce a nemá nárok na podporu v nezamestnanosti, vyjadrila, že si bude vybavovať dávky v hmotnej núdzi. Uviedla, že okrem jej príjmu, klesol príjem aj jej plnoletého syna v súvislosti s pandemiou koronavírusu. Tvrdila, že nákladná doprava fungovala aj počas pandémie, otec však túto situáciu riešil práceneschopnosťou. Uviedla, že otec je diabetik, avšak nemá ním tvrdené problémy s vysokým krvným tlakom a astmou. Namietala nedostatočné preverenie príjmov rodičov otca, s ktorými žije. Ďalej uviedla, že otcove motorové vozidlo je majetkom spoločnosti P. a skresľuje svoje príjmy /600-700eur mesačne/, pretože počas ich spolužitia zarobil 700-1.087 eur mesačne. Tiež spochybňovala otcom tvrdenú sumu mesačných úhrad za jeho telefón, ktorú označila za veľmi vysokú a tak nereálnu. Dodala, že otec kúpi maloletému darček len vtedy, ak ho na to upozorní.

6. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník písomným podaním, v ktorom uviedol, že výživné na maloletého je potrebné určiť v prospech maloletého vo vyššej sume, primerane zárobkovým a majetkovým možnostiam rodičov, veku a odôvodneným potrebám maloletého súvisiacim s jeho nástupom na základnú školu, ako aj s jeho zdravotným stavom.

7. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávneným účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65 - § 67 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“), prejednal odvolanie matky bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné, a preto v zmysle ust. § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca na maloletého H. zmenil (výrok II.) a v časti týkajúcej sa určenia zročného výživného (výrok III.) a v časti trov konania v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. V prejednávanej veci sa matka domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému H. E., nar. XX.XX.XXXX a žiadala maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Ďalej žiadala uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 180 eur mesačne s účinnosťou od 01. 02. 2020. Návrh odôvodnila tým, že maloletý sa narodil z mimomanželského vzťahu, s otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti 7 rokov, rozišli sa v decembri 2018, otec sa vrátil ku svojim rodičom a syn zostal žiť s ňou. Uviedla, že je práceneschopná pre problémy s pätou, ktoré budú riešené operačne a navyše má astmu. Uviedla tiež, že v spoločnej domácnosti s ňou a maloletým žije jej už plnoletý syn G. O., ktorý je zamestnaný a prakticky financuje domácnosť. Ona poberá nemocenské dávky vo výške 330 eur a prídavok na jedno dieťa. Zvýraznila, že maloletý navštevuje 1. ročník v ZŠ Y., má nepriaznivý zdravotný stav, má migrény, nosí okuliare. Výživné zo strany otca vo výške 100 eur označila za nedostatočné, dodala, že v decembri 2019 zaplatil 150 eur a v januári 2020, 120 eur. Úprava styku v návrhu nepožadovala, nakoľko sa o tom vedia mimosúdne dohodnúť. Otec maloletého v podaní zo dňa 24. 02. 2020 žiadal výživné určiť na sumu 100 eur mesačne, na ktorej sa dohodli po ich rozchode v decembri 2018, ktorú sumu označil

za zodpovedajúcu jeho reálnym príjmom a výdavkom. Uvedol, že pracuje ako živnostník s príjmom, ktorý ledva užíva jeho a jeho motorové vozidlo, prostredníctvom ktorého vykonáva živnosť. Okrem toho je diabetik, má astmu a vysoký krvný tlak. Poberá tiež invalidný dôchodok. Žije v domácnosti s matkou, ktorá je starobná dôchodkyňa.

10. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1. tohto odôvodnenia. Predmetom odvolacieho konania je rozsudok v časti, v ktorej bolo rozhodnuté o výživnom a zročnom výživnom na maloletého (výrok II. a III.) a výrok o náhrade trov konania (výrok IV.). V ostatnej, odvolaním nenapadnutej časti (výrok I.) nadobudol rozsudok pre absenciu odvolania právoplatnosť.

11. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

15. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa a vzniká jeho narodením (§ 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Naproti tomu stojí vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov k deťom, ktorá im vyplýva priamo zo zákona. Ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine zabezpečuje deťom výživné od ich rodičov do toho času, pokiaľ nie sú schopné samy sa živiť; nerozoznáva pritom deti maloleté, plnoleté a z hľadiska veku tieto nároky nediferencuje. Podmienky nároku maloletých aj plnoletých detí na výživné sú teda rovnaké; vyživovacia povinnosť rodičov k nim preto končí v prípade, že preukázali schopnosť samy sa živiť, resp., s ohľadom na konkrétne okolnosti majú takúto možnosť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností daného prípadu, pričom medzi rozhodujúce kritériá na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, vykonávať prácu a pod. Súhrnne tak možno konštatovať, že dieťa je schopné samé sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. V zásade túto schopnosť nadobúda každé dieťa ukončením prípravy na budúce povolanie, či už vo forme stredoškolského alebo vysokoškolského štúdia, pokiaľ tomu nebránia významné okolnosti na strane dieťaťa, ako napr. zdravotný stav.

16. Pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti súd musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyiac súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

17. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné a rozsiahle dokazovanie, avšak nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav a rozhodol vecne nesprávne v matkou napadnutých výrokoch. K súdom prvej inštancie zistenému skutkovému stavu, na ktorý odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje, opätovne zdôrazňuje, že pokiaľ ide o skúmanie pomerov na strane matky otca a maloletého súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie ohľadne ich osobných, majetkových a zárobkových schopností, možností a celkových pomerov. Z obsahu spisu vo vzťahu k prejednávánemu výroku o výške vyživovacej povinnosti otca na maloletého vyplýva, že matka svojím návrhom požadovala určenie vyživovacej povinnosti na maloletého v sume 180 eur mesačne s účinnosťou od 01. 02. 2020. Otec v konaní súhlasil s výškou výživného v sume 120 eur mesačne. V konaní bolo preukázané, že maloletý sa narodil v mimomanželskom vzťahu a rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2018. Na strane maloletého bolo pred súdom prvej inštancie preukázané, že mal 6 rokov a navštevoval 1. ročník ZŠ v Y. Boli preukázané výdavky na maloletého v súvislosti so školskou dochádzkou v šk. roku 2019/2020 v sume 92,30 eura a ďalšie predpokladané výdavky do konca školského roka v sume 89,30 eura. Z vykonaného dokazovania vyplynuli zdravotné problémy maloletého, ktorý trpí migrénou a navštevuje neurologickú ambulanciu, ďalej že navštevuje očné ambulanciu a nosí okuliare, pričom vo februári 2020 mala matka výdavok na sklá v okuliaroch maloletého v sume 60 eur. Matka mu platila stravu v škole 10 eur mesačne. Boli preukázané výdavky pre maloletého na obuv, ošatenie, hygienu a lieky podľa potreby. Na strane matky maloletého bolo pred súdom prvej inštancie preukázané, že od 10. 09. 2018 do 30. 09. 2019 bola zamestnaná v spoločnosti R. (SK) s.r.o. na dobu určitú. Mala zdravotné problémy s pravou dolnou končatinou (ostroha pätovej kosti), má astmu, bola práceneschopná od 23. 07. 2019 a pre problémy s pätou absolvovala operáciu dňa 09. 06. 2020. Poberala nemocenské dávky vo výške 359,90 - 371,80 eura mesačne a prídavok na dieťa vo výške 24,95 eur. V odvolaní uviedla, že aktuálne je evidovaná na úrade práce a nemá nárok na podporu v nezamestnanosti a bude si vybavovať dávky v hmotnej núdzi. Preukázala, že býva v 3-izbovom obecnom nájomnom byte spolu s maloletým H. a plnoletým synom G. O., nar. XX. XX. XXXX. Tvrdila, že práve plnoletý syn, ktorý je zamestnaný, jej vypomáha finančne a hradí spolu s ňou výdavky na domácnosť. Bolo zistené, že plnoletý syn mal príjem v mesiaci december 2019 vo výške 882,75 eura, v roku 2020 v mesiaci január 885,88 eura, v mesiaci marec 759,70 eura, v mesiaci apríl 595,19 eura a v mesiaci máj 709,93 eura. Matka mala pravidelné výdavky - nájom 198,60 eura, elektrina 55 eur, plyn 55 eur, telefón 65 eur (25 eur ona a 35 eur starší syn), internet 14 eur, TV 5,80 eura, splátka úveru 27,66 eura, exekúcia 50 eur, poplatok za komunálny odpad 45 eur ročne, poistenie motorového vozidla 279,02 eura ročne. Taktiež mala výdavky na lieky, stravu, pohonné hmoty, oblečenie, obuv, hygienické potreby. Na strane otca bolo preukázané, že je SZČO a jeho predmetom podnikania je „poskytovanie služby vedenia cudzieho motorového vozidla“, pracuje ako vodič dodávky v medzinárodnej doprave. Za rok 2018 mal príjmy z podnikania 10.287 eura, výdavky 7.218,52 eura a základ dane predstavoval 3.068,48 eura. Za rok 2019 mal príjmy z podnikania 9.700 eur, výdavky 6.682,55 eura a základ dane predstavoval 3.017,45 eura. V roku 2020 mal príjem v hrubom v mesiaci január 860 eur, v mesiaci február 700 eur a v mesiaci marec 500 eur. Otec v konaní tvrdil, že jeho príjem predstavuje v čistom 600-700 eur mesačne, avšak matka poukazovala na to, že otec si od januára 2018 do novembra 2018 fakturoval mesačne sumy 800 až 1.087 eur. Otec poberá invalidný dôchodok vo výške 138,70 eura, avšak z dôvodu aktuálnej spoločenskej situácie, v dôsledku pandémie koronavírusu, tvrdil, že nemá príjem zo živnosti. Od 16. 03. 2020 a ako pracovník v medzinárodnej preprave nemal vedomosť, kedy sa vráti do zamestnania. Od 17. 03. 2020 do 30. 03. 2020 a opätovne od 02. 04. 2020 pre problémy s ramenom bol práceneschopný, pričom dňa 29. 05. 2020 absolvoval operačný zákrok a výdavok na operáciu činila suma 220 eur. Bola mu vyplatená nemocenská dávka za marec 2020 v sume 106,70 eura, za apríl 2020 v sume 236,10 eura a za máj 2020 v sume 267,40 eura. Bolo preukázané, že

otec žije v domácnosti so svojou matkou, ktorá poberá starobný dôchodok vo výške 568,10 eura a popri dôchodku pracuje s príjmom cca 600 eur mesačne. Stará matka mal. je od 06. 04. 2020 práceneschopná. Na domácnosť svojej matke prispieva sumou 250 eur mesačne. Okrem toho má výdavky na telefón 50 eur mesačne, stravu 150 eur mesačne, pohonné hmoty počas výkonu povolania 80-100 eur mesačne (aktuálne cca 60 eur mesačne), odvody do Sociálnej poisťovne vo výške 167,89 eura mesačne (ktoré počas práceneschopnosti neplatil), do Zdravotnej poisťovne vo výške 16,15 eura, splátku úveru 67 eur mesačne, poistenie motorového vozidla 82,44 eura ročne. Dňa 23. 12. 2019 nadobudol motorové vozidlo Mazda MX-5, r. v. 2002 za kúpnu cenu 2.200 eur. Výživné zaplatil v mesiaci december 150 eur, v mesiaci január 120 eur a od februára 2020 do júna 2020 po 100 eur mesačne. Na syna nad rámec výživného prispieva darčekom a zakúpením školských potrieb.

18. Na základe takto zisteného skutkového stavu odvolací súd dospel k záveru o nutnosti určenia vyživovacej povinnosti na maloletého, avšak na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie dospel k záveru, že bolo nevyhnutné určiť výživné zo strany otca na maloletého v sume 150 eur mesačne od 01. 02. 2020. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti dôsledne vzal do úvahy odôvodnené potreby maloletého, ako aj možnosti a schopnosti rodičov. Odvolací súd dodáva, že hľadisko možností a schopností povinného rodiča je potrebné chápať tak, že rozhodujú jeho reálne zárobkové a majetkové možnosti. Je preto úlohou súdu podrobne zisťovať predovšetkým zárobkové možnosti oboch rodičov ako povinných a získať spoľahlivý poznatok o ich skutočných príjmoch. Je nutné porovnať uvedené faktory u oboch rodičov navzájom (možnosti, schopnosti, majetkové pomery) a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa prípadne o spoločnú domácnosť. V prípade maloletého dieťaťa je nutné zistiť jeho potreby zodpovedajúce jeho veku, zdravotnému stavu a záľubám.

19. Posudzujúc zistené pomery na strane všetkých účastníkov konania v ich vzájomnej súvislosti odvolací súd dospel k záveru, že návrh matky je dôvodný a zisteným pomerom zodpovedá určenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému v sume 150 eur od dňa 01. 02. 2020. Výživné v takomto rozsahu totiž zohľadňuje zárobkové možnosti a schopnosti otca, ako i odôvodnené potreby maloletého majúce na zreteli, že potreby maloletého sú čiastočne kryté i prídavkami na dieťa. Je nutné uviesť, že prirodzené potreby a náklady maloletého v súvislosti s jeho vekom a nástupom na základnú školu ako skutočnosti ako všeobecne platné nebolo potrebné ani bližšie dokazovať. Na strane maloletého boli navyše preukázané zdravotné problémy, pre ktoré navštevuje neurologickú a očnú ambulanciu, s ktorými boli preukázané zvýšené finančné náklady. Významné pre určenie vyživovacej povinnosti boli preukázané majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov. Matka, ktorá vykonáva osobnú starostlivosť o maloletého, je aktuálne nezamestnaná, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie poberala nemocenské dávky vo výške 359,90 - 371,80 eura mesačne a prídavok na dieťa vo výške 24,95 eura. Finančne jej vypomáha i jej plnoletý syn. Otec maloletého žije v domácnosti so svojou matkou, ktorej prispieva na domácnosť. Matka otca poberá starobný dôchodok, popritom má tiež príjem zo zamestnania, no aktuálne je práceneschopná. Otec je SZČO, pracuje ako vodič dodávky v medzinárodnej preprave, bol preukázaný jeho príjem tak ako je uvedené v prechádzajúcom odseku, pričom poberá i invalidný dôchodok vo výške 138,70 eur. I keď otec v konaní tvrdil, že od 16. 03. 2020 nemá príjem zo živnosti kvôli situácii v súvislosti s pandémiou koronavírusu, v konaní však bolo preukázané, že bol práceneschopný od 17. 03. 2020 do 30.03.2020 a opätovne od 02. 04. 2020, pričom mu bola vyplatená nemocenská dávka za mesiac marec 2020 vo výške 106,70 eura, za mesiac apríl 2020 vo výške 236,10 eura a za mesiac máj 2020 vo výške 267,40 eura. Je nutné zvýrazniť, že v súvislosti s obmedzeniami v dôsledku pandémie koronavírusu práve medzinárodná doprava a zásobovanie fungovali, v niektorých oblastiach mohlo dôjsť k prechodnému zníženiu objemu dodávok, avšak naopak v oblastiach súvisiacich s výživou a zdravotnými potrebami ľudí práve v tomto období bol zvýšený objem prepravy, pričom v lete roka 2020 sa uvoľnili reštriktívne opatrenia. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že tvrdené zníženie príjmu otca bolo prechodného charakteru a odhliadnuc od tvrdenej zhoršenej situácie v súvislosti s pandémiou koronavírusu, otec bol v tomto období práceneschopný, poberal nemocenskú dávku a invalidný dôchodok. Prihliadnuc teda na príjem otca, jeho výdavky, odvolací súd má za to, že určená výška výživného zodpovedá aktuálnym príjmovým a majetkovým pomerom oboch rodičov a odôvodneným výdavkom na maloletého, ktorý sa nachádza v osobnej starostlivosti matky, pričom nadštandardné výdavky na neho preukázané neboli a životná úroveň otca mu umožňuje v takomto rozsahu sa podieľať na výžive maloletého.

20. V napadnutom výroku týkajúcom sa určenia zročného výživného odvolací súd dospel k záveru k nutnosti jeho zrušenia z dôvodov, že týmto rozhodnutím bola zmenená výška mesačnej vyživovacej

povinnosti otca, ale i s ohľadom na to, že bude potrebné zistiť, koľko prispieval otec maloletému na výživnom mesačne v rozhodnom období, pričom v tomto smere si rozhodnutie o zročnom výživnom vyžaduje bezpečné zistenie, akú sumu otec za predmetné obdobie titulom výživného matke maloletého reálne vyplácal, čo je potrebné ustáliť výsluchom účastníkov konania a uvedené skutočnosti zohľadniť vo výroku určujúcom výšku zročného výživného v rozhodnom období. V následnosti na to bude potrebné určiť aj spôsob úhrady zročného výživného s vyporiadaním sa s možnosťou otca toto splácať v splátkach. Za situácie, že odvolací súd v čase svojho rozhodovania poznatky potrebné k ustáleniu, či a v akom rozsahu vzniklo zročné výživné, nemal, v intenciách § 389 ods. 1 písm. c) CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zročnom výživnom a v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní prvoinštančný súd po doplnenom dokazovaní v zhora naznačenom smere rozhodne o zročnom výživnom, jeho výške a spôsobe úhrady. Zároveň rozhodne i o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 CMP, môže mu súd uložiť pokutu do 1.000 eur (§ 382 ods. 1 CMP) a to opakovane za každé porušenie povinností vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 1 CMP).

Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční (§ 384 ods. 1 CMP).

Exekúciu možno vykonať len podľa zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na vykonanie exekúcie je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a/ zrážkami zo mzdy a z iných príjmov
- b/ príkazom pohľadávky
- c/ predajom hnutelných vecí
- d/ predajom cenných papierov
- e/ predajom nehnuteľnosti
- f/ predajom podniku
- g/ príkazom na zdržanie vodičského preukazu